

המביא גם פרק שני גיטין

ב.

עין משפט
נר מצוה

מח א מיי פ"ח מהלכות גירושין הל' ג ופ"ג סס הלכה א סמג עשין נ טושי"ע אה"ע סי' קל"ג סעיף א:
ב ב מיי פ"ג מהל' גירושין הלכה ד סמג שם טושי"ע שם סעיף ה:
ג ג מיי פ"ח מהל' תפילין הלכה טו סמג לאוין ג טושי"ע י"ד ר"י רעו סעיף ז:
ג ד מיי פ"ד מהל' גירושין הלכה ב סמג עשין נ טושי"ע אה"ע סי' קל"ג סעיף א:
ג ה ו מיי שם הל' ו סמג שם טושי"ע אה"ע סי' קה"ט סעי' ד:
ג ז מיי פ"ט מהלכ' כלל המקדש הלכה ב סמג עשין קנ"ג:
ג ח מיי פ"ז מהל' גירושין הל' ו סמג עשין נ טושי"ע שם:

לעזי רש"י

ברוש"י ד"ר רמב"ם קרינ"ץ. מטבחה.

מוסף רש"י

וטעה ולא הטיל בו דלת. וממלא שם כתוב כדרכו אל שלם לשמו הוא (לקמן נד): וממלא שם נכסם ממקומו אלל לא כטובה (שבת ק"ז): מעביר עליו קולמוס. לשמו (לקמן ע"ד): לטוטה שם על כל אומיותו אללו הוא טבטו (שבת ס"ט): וקולמוס. יפא אמרת (לקמן ע"ד).

פסקי ר"ד

שלחו מהם כתבו על איסורי תנאה כשר פ"י הדא כתיב ונתן בידה על נתינת הגט מיירי ולא דליחב לה מידי דשדה הוא: ח"ד ונתן ולא חקק למימרא דחקיקה לאו כתיבה היא ורמינהו עבד שיצא בכתב שעי"י טבלא פנקס יצא לחירות אבל לא בכתב שעי"י כיהא ואנדרתון פי' עליהם בעט ברול זו היא חשובה כתיבה אבל מה שרוקמין במחש ע"י כיהא שהיא כמין כובע של צמר על ראש הנשים ואנדרכתי מין תכשיט הוא ורוקמין אותו במחש ורוקמת המחש לא חשיבא כתיבה לפי שאין האותיות קבועות אלא תחובות ובעי' כתב קבוע על הדבר שהוא מגרש בו אמר עולא אמר ר' אלעזר לא קשיא הא דחק קורות הא דחק ירירות פי' הא דחק קורות של אותיות וציריהן והאותיות ברלות אינו כתב לפי שלא צייר את האותיות ולא חקק [אלא] סביבותיו והעץ נשאר כמות שהיה ונמצאו האותיות ברלות מאיליהן והא דחק ירירותיהן שהאותיות שוקעין בטבלא והו חשובה כתב וגופי האותיות קורא ירירות:

כריסוס דאית זה. כשתחזנה זה פרשת וכתב לה ספר כריסוס: לה **לשמה: יבד וזוא לספרא.** לכתוב אותה פרשה לשם גירושיה: הא **בעינן שניה שמו ושמה.** דמתן לקמן (דף ק"ב). דפסול אלמא כריך לכתוב שמו ושמה. ואית דלא גרסי שניה ומתן דגרסי ליה משום מתי' דלקמן ואגב גרר'א גרסי ליה: **מאי קמ"ל.** כל הני פשיטא לן דפרשה שכתורה אינה גט: **עליו קולמוס.** על כל אות ואות: **ונספון לכתוב יודיה.** שהיה טועה וסבור שהוא כריך לכתוב יודיה: **וטעה ולא הטיל בו דלת.** הרי השם כתוב אלף שהוא שלם לשמו: **ואנוהו.** התנאה לפניו בזמנו: **איהי כפדה ליה.** נותנת שכר הסופר כדאמרין בגמרא דגט פשוט (ב"ב דף קס"ט). משום תקנת עגונות: **אקנוי אקנו ליה רבנן.** הוא זוא מדידה והו כמתן דהי"צ ליה איהו דהפקר צ"ד הפקר: **ונסן.** בר נתינה שיהא שיה פרוטה: **העלה של זית.** שאינו שיה כלום: **דחזי לאיצטרופי.** עם עלין הרצה לשכר עליהן או למאכל בהמה ואע"ג דלא שיה פרוטה. אלל איסורי הנאה לא: **ולא קלסוה.** משום דאמר ליה משמא דיחידהא: **דרשה.** זימנא אחריתי משמיה דרבי' כי היכי דליקבלוה מנייה: **אלמא.** מדטרט כולי האי דליקבלוה אלמא הלכתא כותמיה: **חקק.** בטבולא בסכין: **עבד שילא.** לחירות: **בכפז שחקק על גבי טבולא.** דף: **ופייקא.** כעין אומן של סוחרים שחוקקים עליהן בעט: **ולא בכפז שעל גבי יופא.** כעין כובע של זמר ונותנת הנשים אחת אצף קיסוריהן כדאמרין בהמה אשה יואלה (שבת דף ק"ב): **אנדופרי.** תכשיט ורוקמין עליו זורות במחש כעין צרושד"ר צלע"ו ואס רקמו עליהן אומיות הגט אינו ככז לפי שאינו כתוב וקבוע אלף מוטל על הבגד וצ' ראשו תחזי: **הא דחק טוכות.** של אומיות וציריהן והאומיות בולטות אינו ככז לפי שאין את האומיות אלף חקק סביבותיהם והעץ נשאר כמו שהיה בדפוס האומיות מאיליו: **הא דחק ירכוסין.** של אומיות דהיינו הן ממש שישקע הכתב זו היא כתיבה: **לא היה כפזו.** של זין שוקע אלף בולט כזורות של דינרי זהב: **והא דינרי והז כטוים הוא.** דקא סלקא דעמיה כשהוא מכה בקורסם חותם המטבע על הדינר מוכות וסביבות זורת החותם שהיא שוקעת והס מלאים דוחקין את מוכו וסביבות זורת הדינר וכנגד שקיעת רושם החותם אין הדינר של זהב נדחק ומאיליה הנורה עומדת במקומה וגבי זין כתיב (שמות ל"ט) מכתב פתוחי חותם אלמא כתיבה היא: **ואינו הכא ירכוסין.** שהיה הדינר דק בעין טס וזר האומיות מעבר האחד דוחק ירכוסיהן והן בולטות מעבר השני כמו שמציינים כסף חזק העשוי ליקבע בכלי עץ ששומים בהם יין: **רושמה.** חותם המטבע שקורין קוי"ץ: **מיהרין מיהרין.** המוכות והסביבות של זורתה שהיא שוקעת חורצין דוחקין מוכות וסביבות של זורת הדינר עד שעומדת זורת הדינר בולטת כמו שהיתה ונפקא מינה שאם חקק את הגט בחותם וכתב על גבי טס לא הו כתב דמוכות הוא: **או כנופי מניף.** זורת החותם שהיא שוקעת בתוך שקיעת הזורה ומתחמך מתוך דוחקו וכנגד לתוך הזורה ולאו ממילא הן אלף ע"י מכת הקורסם הזורה עלמה נמתחת לתוך הרושם והרי כתבה צדיס: **הא**

אי משום כריתות דאית בה הא בעינא וכתב לה. אי משום כריתות דאית בה הא בעינא וכתב לה (דף י"ג). תימה דלענין מגילת סוטה משמע צפ"ק דעירובין (דף י"ג). דמוחקין לה מן המורה אפי' למאן דבעי כתיבה לשמה דקאמר רב פפא דלמ"ד אין מגילתה כשרה להשקות זה סוטה אחרת תורה דסתמא כתיבה הי"ג דמוחקין וי"ל דרב יוסף דשעמטין לא סבר לה כוותיה א"י סבר כאלדך מנא דסבר אין מוחקין לה מן המורה וכמתני' דצ"י כל הגט (לקמן דף כ"ו). דמתן הכותב טופסי גיטין לריך שיניח מקום האיש כו' ודייק מהתם ברש"י מ"ס זכאים (דף כ"ב): דסתמא פסול וכ"ש ספר תורה דלא איכתוב לשם גירושין כלל ועוד נראה דאפי' מאן דמכשר במגילת סוטה למחוק מן המורה אפי' דבעי לשמה מודה לענין גט דפסול דבעירובין צפ"ק (דף י"ג). משמע דכולהו מתני' מודו דהנך דפרק כל הגט דחשיבי שלא לשמה מדפרין התס ולית ליה לרב אחא בר יאשיה ככז לגרש את אשתו ומתן כו' ובמגילת סוטה סתמא כשר משום דסתמא שאין הכהן שעליו לכתוב מקפיד וסתמא נישא ליה אלל גבי גט צעל סתמא לא נישא ליה אפי' דפרין ממתני' דגט ארבי אחא בר יאשיה דאיידי במגילת סוטה לענין שלא לשמה לא משמע ליה לחלק: **הא בעינן שמו ושמה.** אפי' דמתני' דפרין הזורק (לקמן דף ע"ב). דשינה שמו ושמה מוקמין לה דהאי הולד ממור כרבי מאיר ג משמע דלרבנן לא הו כשינה שמו אלף פסולא דרבנן ומדנקט שניה ולא נקט לא כתבו כלל משמע דצלא כתבו כלל כשר אפי' מדרבנן הן לא ליתא דעל כרחק לא כתבו כלל לר"מ פסול מה"ט דהא בעינן שיהא מוכיח מתוכו שהוא מגרש את אשתו וצלא כתבו כלל אין מוכיח אלף אומר ר"י דלא מיידי כשינה שמו ממש דא"כ הוה ליה למינקט לא כתבו כלל דפסול לרבי מאיר דמתני' ר' מאיר כדאמרין התס דהו רבנא טפי אלף שניה שמו היינו שכפז שם דגילגל ציהודה והסתמא קאמר הכא שפיר הא בעינן שמו ושמה וליכא ד"למא נתינת גט הוא. וכן שלף איש נעלו ומתן לרעהו (רו"ט) לא בעינן שיה פרוטה אפי' ג כתיב ונתן וכן גבי תרומה וטטה אחת פוטרת את הכרי אפי' דכתיב (דברים י"ח) מתן לו ובמתנות דס מטאת ובמתנות זהונות אין זו

שיעור והא דאמר אבא שאול צפ"י כל שעה (פסחים דף ל"ב): **דור** שאלל תרומה לא מייחייב בפחות משוה פרוטה משום דכתיב (ויקרא כ"ב) ונתן לכהן וגו' ואין נתינה בפחות משוה פרוטה היינו משום דתשלומי תרומה ילפינן מתשלומי מעילה דתרווייהו תשלומי קדש מיקרו וגמרי בחט חט מהדדי ולמתן דבעי ככריתות (דף ק"א): **ואשר יתן ממנו על זר שתהא נתינה כזית היינו משום דסיכה היא ואפקה בלשון נתינה לאפקו ממשמעות דסיכה קאמי דמשמע כל שהוא זרצין נתינה חשובה כמו ונתן לכהן את הקדש (ויקרא כ"ב) דהו כזית (לרבנן דצלא שאול וכן לא יתן עליה לזונה דצפרק כל המנחות (דף ק"ב). מלריך כזית היינו משום דשני מלשון שימה דאתחיל זה לא ישים עליה שמן או משום דומיא דהקטרת לזונה כחון דהו"א נמי הקטרת איסור דהו כזית (א"י): **משמיה דרבי' וקלסוה אלמא היכתא בוותיה.** פי' דבונטרס מדטרט עלה דלקלסוה וצפ"י מי שחחו (לקמן דף ע"ב).**

לא יתכן לפרש כן דקאמר נפק רבי חי"א דרשה משמיה דרבי' ולא קלסוה אלמא לית הלכתא כותמיה ואומר ר"ת דהכל דייק מדקלסוה כי אמר משמיה דרבי' ולפיכך נמי לא קלסוה כי אמר משמיה דיחיד מעיקרא"י ולקמן אפיכא"י:

למימרא דחקיקה לאו כתיבה היא. הוה מצי לאקשויה מלוחות דכתיב זהו כתיבה בכמה קראי והיה כתבם חקוק דכתיב (שמות ל"ב) חרות על הלוחות' אלף דיחא ליה למיפרך מגט אגט:

התקצלי

תורה אור השלם

1. פי יקח איש אשה ובעלה ויהיה אם לא תמצא את בעיניו פי ממצא בה ערות דבר וכתב לה ספר כריסוס ונתן בידה ושלחה מבידו:
 דברים כ"ד א
 2. עני וחרת יה יהיה לי לישועה אל יהי ואנדרו אליו אבי ואנדרמנה: שמות ט"ו ב

גליון הש"ס

גמ' אילימא משום דה"ת וכתב. ע"י לקמן דף כ"ב ע"כ מדי' והא לא: **וכן** ד"ה וילמא ובי' וכן הו' תרומה. ע"י שנת דף ה' ע"כ מדי' מתן לו:

הגהות הב"ח

(א) גמ' התס אלף דבעינא על אלף:

הגהות הגר"א

[א] גמ' הא בעינן שמו ושמה וליכא סי' כ"ג:

מוסף וספחות

א. דרב פפא. מוס' עירובין ג' ד"ה אלף ב. אם יכתוב שום אדם לשמה שלא ברשותו. שם. ג. דאמר כל המטבע מוטבע שטבעו הימנה בניטין הולד ממור. מוס' הא"ש. ד. דאלת"ה ארתינו פסולין בשניה ויתנינוהו בלא כתיבה כול' וכ"ש היכא דהכתב הכי. הא"ש. ה. דשינה שמו דקמי' במתני' דהזורק. מוס' הא"ש. ו. אין כעין ששינו בהשולח, בראשונה היה משנה שמו ושמא, דאינו ר"ל שינוי גמור אלא כגון שיש לו שני שמות אחד בהיודיה ואחד בגליל. מוס' הא"ש. ז. ש"מ דהלכתא הכי. מוס' הא"ש. ח. משום דמשמע ורבי' פליגי עלי' ולא הו נחא להו בהכי משום דקים להו דכן הלכה. מוס' הא"ש. ט. כי אמר משמיה דרבי קלסוה לומר דיפה אמר רבי אמר רובין פליגי עליה דאין הלכה כרבי מחבריו, וכשאמרה משמיה דרבי' על קלסוה מושם שאין הלכה כן. מוס' הא"ש. י. ואמרו מ"ם וסמ"ך של לוחות בנס היו עומדין. מוס' הא"ש.

התקצלי

